

Wat heeft Yvonne met het klimaat (gedaan)?

Yvonne Kleefkens
Augustus 2019

Hoe is het zo gekomen?

Op de middelbare school gaf ik in het eerste of tweede jaar een presentatie over het rapport van de Club van Rome, dat op mij een diepe indruk gemaakt had. De reactie van de klas en leraar: hoon viel mij ten deel, men vond het allemaal maar onzin.

Toen nam ik het besluit zelf zoveel mogelijk te doen wat ik kon binnen de mogelijkheden die ik had en de context waarin ik leefde. En natuurlijk ook binnen de kennis die ik toen had c.q. voorhanden was.

Wat heb ik zelf gedaan?

Het overgrote deel van de afgelopen jaren sinds mijn jeugd heb ik:

- voor 98% vegetarisch gegeten, ik ben namelijk niet dogmatisch van instelling, eet met regelmaat wel (verantwoorde) vis
- zoveel mogelijk alle eten en huishoudelijke (schoonmaak)artikelen in natuurvoedingswinkels gekocht.
- De verwarming zelden hoger dan 18-19 graden gezet.
- Voor mijn eigen vakanties tot nu toe 3-5x gevlogen (Europa, Marokko, Thailand) los van vliegreizen voor de zaak. Die laatsten zijn zo'n 20-25-30 geweest. Ik hou ook niet van vliegen, dat helpt.
- Voorkeur voor Openbaar vervoer als het even kan. En dat is al snel bij mij.
- Milieuorganisaties te steunen, maar ik ben dus geen mens die de barricades opgaat. Gezien mijn eerste ervaring daarmee op de middelbare school ben ik daar niet geschikt voor.

In 2002 een nieuwbouw huis gebouwd met label A(+), RC 3,5 en met HR++ glas, een regenwatervat van 1 m³ voor de wc's en wasmachine, zonneboiler, zonnepanelen (op dit moment hebben we er 26).

Sinds 2017 heb ik nog de volgende stappen ondernomen:

- Mijn werkterrein verplaatst naar de natuur en klimaat: energietransitie in mijn regio en (Gelderse) Natuur en milieu
- Kieren in huis gedicht en extra tochtstrippen aangebracht, ook een nieuwbouw huis kan zo lek als een mandje zijn!
- Ventilatoren geïnstalleerd in de radiatoren.
- Overgestapt op inductie voor koken (wat ik in 2002 had willen doen, maar je moet je man altijd mee hebben.)
- Een hybride warmtepomp aangeschaft om samen met de ATAG ketel het huis warm te houden. Dit heeft in onze situatie heel goed uitgepakt en geleid tot een besparing op gas van 800 m³ per jaar, zo'n 30-40%. Met daar tegenover een kleine 100kWh extra.
- In de zomer van 2019 binnen de muren en plafonds gesausd met Thermoshield verf (reflecteert warmte en licht, kan nog 10% besparen).
- Koop ik zoveel mogelijk lokaal, regionaal of landelijk geproduceerd (biologisch) eten.
- Plastic afval met 50% gereduceerd met/door:
  - Een groot blok olijfzeep uit Marseille, ook voor mijn haren.
  - Waar mogelijk zelf mijn verpakkingsmateriaal te gebruiken nemen voor groenten en kaas.
  - Te kiezen voor blik of glazen verpakking waar mogelijk.